

ERI PAIKKAKUNNILTA

KENAI, ALASKA

Vihdoin meillekin tuli kesä. Tänä on lämmin aurinkoinen päivä. Metsät viheriötsevä, ja aivan kuin erinomaisen tervehdyksen toi merimetso (cormorant) uidessaan edes takaisin järveksämme. Tämä on harvinainen lintu täällä, ollen ensimmäinen jonka itse olen nähnyt.

Puhelin soi nyt aika tiheään. Tuttavat ja tuntemattomat pyytävät lupaa tulla kalastamaan, ja jokainen sitten tulee vuorollaan. Tänä odotamme vähän kaukaisempaa kalastajaa, joka tulee omalla lentotasolla. Hän käy joka kevät. Meillä on tänä keväänä kalastanut vanha isä poikineen, isä ollen Floridasta, ja pojat Iowan ja Californian valtioista. Ei tämä kalastus ole rahan edestä, Tauriaisilla vaan sattuu olemaan mitä parhaimpia "rainbow trout" vesiä koko niemellä.

Tääliä ei vaivaa autojen pakokaasun lemu eikä liikenne ruuhkan möly. Kuulemme helikopterien puputtamisen kun ne kulkevat edestakaisin öljytelakoilla. Lentotasot ovat niin jokapäiväisiä että tuskin huomaamme niitä, vaan kun joku pieni taso liitelee aivan talon ylitse niin kyllä tirkistämme että keitä he ovat, tunnemmeko tason.

Niinpä tässä eräänä päivänä lensi ylitsemme pieni kone, joka oli täynnä Tauriaisia. Mikon perhe oli päässyt huvilennolle ja tietenkin piti katsoa miltä se papan asunto ilmasta päin näyttää.

Öllyjohtouutiset ovat nyt lehdesämme jääneet vähän takapajulle, kun nuoret ovat päässeet huomion kohteeksi heidän koulujen päästöjuhilla. Mainitsenpa mitä meidän kuvernöörimme Jay Hammond oli toivottanut eräälle High Schoolin suorittaneelle luokalle kun hänet oli kutsuttu juhlapuhujaksi. Hän oli toivottanut heille jonkun verran vastoinkäymisiä, vaikeuksia, ja puutettakin, "sillä muutoin ette tiedä kun olette vuoren huipulla, jos laaksoja ei ole."

Minä puolestani olin hauskaisti yllätetty kun L'Ansen Sentinel lehdestä näin että pari Saukkojärven tytärtä, Helen Leinonen ja Kerrie Huhtassari olivat kunniaoppilaita L'Ansen korkeakoulun graduaatti luokalla. Vaan jokaiselle diploman saavuttaneelle lähetän onnitteiluni. Monet ovat tuttavieni lapsia.

Lapsuuteni ajoilta tuntemani Nelma Kääriäinen (myös A.U:n lukija) joka on kauan asunut Trout Creekissä, Mi. sai tunteeni hereille kun hän kirjoitti muistopäivän suunnitelmistaan, aikoen käydä Askelin Karky Hill hautausmaalla.

Saukkojärven seudun metsän siimeksissä on tämä lähes 85 vuoden vanha suomalaisten pioneerien hautausmaa, jossa lepäävät seudun raivaajaisät ja -äidit. Tämän kalmiston takaisin voittaminen ympäröivän metsän keskeltä on mainehikas näyte suomalaisseudun yhteistyöstä, joka on kysynyt paljon persoona voimaa, sitkeyttä ja paljon, paljon aikaa.

Tuskin on seudulla ollut työhön kykenevää, joka ei ole joskus ollut mukana raivaustöissä tai muuten mukana tämän lepopuiston kunnostamisessa ja laajentamisessa, että sinne vieläkin voidaan laskea matkansa päämäärän saavuttaneita. (Askelissa on kyllä toinenkin, uudempi hautausmaa).

Seistessäni siellä vanhalla monien muistojen maalla illan hiljaisuudessa viime syksynä, Saukkojärven vesien vilkuttaessa lehdettömön metsän lävitse, täytyi ihaila sitä rauhallista ja kaunista lepopaikkaa, jonka olivat raivaaja perheiden jälkeläisten kädet uudistaneet.

Nyt on laitettu nimilaatat kaikille haudoille, ja siinäpä onkin ollut tutkimista että kuka missäkin lepää. Paikkakuntalaisten kädet ovat valmistaneet laatat, jotka saavutus on itsestään ollut jo melkeinpä ankaran yrityksen voittaminen.

Eva Rintala (meille läheisille hän on Femia) on hellittämättä tehnyt työtä laattain valmistamisessa, niinkuin myös ahkerasti mukana ovat olleet Waino Juntunen ja Ed Laitila ja

monet muut joidenka nimet eivät ole tiedossani. Edesmenneet Ben Heikkinen ja Arne Beck toimivat uudistustyön alkajaiskomiteossa.

Kannattaa vieraankin käydä katsomassa Karky Hill lepopaikkaa. Se on sievä pioneerien muistomerkki, raivaaja perheiden yksissä tuumin aloittama, ja heidän jälkeläistensä säilyttämä.

Lopuksi te, jotka olette lainakirjaston läheisyydessä, voitte lukea Saukkojärven kertomuksen englanninkielellä Michigan History julkaisun kesänumerosta vuonna 1930. Sen artikkelin kyhailivät Askelin koululapset monen raivaajaisän ja -äidin vielä eläessä. Olen tullut huomaamaan, että moni on sitä kaivannut. (Askel on Saukkojärven itäinen ranta).

Päivämme on nyt 19 tuntia. Eikö olekin mukavaa!

Hyvää kesää kaikille.

— El.

Huvikalastus on alkanut ja radiokuuluttajamme arveli että totta kai tämä niememme painui jonkun tuuman mereen kun pitkän juhla viikon lopulla täällä matkaili niin paljon autoilijoita. Me pysyttelimme kotosalla ja keitimme kahvia ja makustelimme ensimmäiset kalapaistit tällä sesongilla.

Erään kahvitauon aikana pysähtyi meillä valtion luonnonsuojelija tai "fish and game man", ollen meille kyllä ennestään tuttu ja on puolisuomalainenkin. Heillä on nyt kiirettä kantapäissä kun tämä Kenai niemi on kalarikasta seutua ja on paljon silmällä pitämistä.

Kuningaslohtakin oli parina päivänä lupa houkutellessa ja sehän toki kalastajat saikin liikkeelle.

Lainvartijan kanssa vaihdettiin pikku juttusia ja hän kertoi juuri tavanneensa pariskunnan joka oli tullut Alaskaan varta vasten kalastamaan, ja olivat tuoneet onkimadot tullessaan. Täällä ei ole onkimatoja maassa niinkuin on lämpimimmissä valtioissa, siis täytyy käyttää muun kaltaisia syöttejä. Olen nähnyt täällä mm. Helinin "Flatfish" uistimia puodissa. "Minnows'ia" ei ole lupa Alaskassa käyttää.

Niin, se naisellinen kalastaja oli onkimadolla näpännyt 22 tuuman pituisen Dolly Vardenin järvestä ja se kai meidän tuttavaa olikin kiinostanut.

Täällä sanotaan että Kenai on Alaskan öljykapitaali, ja niin kai se tätä nykyä on. Cook lahdelmassakin on neljätoista öljytelakkaa ja tuon tuostakin täytyy tämän talon isännänkin käydä asioilla siellä, sillä hän on valtion toimesta.

Erään kerran siellä käytyään hän sanoi tavanneensa suomalaisen työmiehen nimeltä Nayh, joka sattui olemaan kotoisin meidän entiseltä kotiseudulta. Sain luulevani että meidän isovanhemmat olivat matkustaneet Amerikkaan samassa pikku juokkueessa niinkuin siirtolaiset viime vuosisadalla matkustivat toisilleen turvaksi.

Kun nyt on niin helppoa käväistä meren takana, niin kerronpa minkälaista monimutkaista hinaamista Amerikkaan tuli oli silloin kun äitinikin oli pieni tyttönen siirtolaisseurueessa joka toivorikkaana vaelsi uutta kotimaata kohden.

He olivat kymmen-henkinen ryhmä ja he lähtivät matkaan Perttulista hevoskyydillä, äitini ollessa silloin sylilapsi. En tiedä kuinka pitkä oli matka, vaan kärrymatkan päämäärä oli Oulu. Siellä he yöpyivät.

Seuraavana päivänä Vellamoniminen laiva kuljetti heidät Tornioon. Lieneekö tämä sama Vellamo, josta Mrs. Wainio hiljan kirjoitti. Torniossa he myös yöpyivät. Sitten veneellä Antinsalmeen ja sieltä laivalla Tukholmaan. Seuraavana päivänä junalla Göteborgiin, sitten laivalla Hull'iin Englantiin.

Sitten junalla Liverpooliin. Siellä ryhmä sai nousta National Steamship linjan valtamerialukseen, joka kuljetti heidät New Yorkin satamaan, ollen merellä yksitoista vuorokautta. Joitakin vuorokausia täytyi heidän viettää Castle Gardenissa. Sitten pieni laivamatka ja sitten junalla Buffaloon.

Buffalossa he nousivat sisäjärvien rahtilaivaan, joka oli heidän viimeinen kulkuneuvo ennen matkan päämäärää.

Rahtilaivassa matka kesti viikon, laiva pysähtyen jonkun aikaa Detroitissa. Laiva kierteli ylä-Mich. Torch Laken, pysähtyen jättämään lastia Lake Lindeniin ja Houghtoniin ennen saapumista Hancockin satamaan, joka oli siirtolaisjoukkueen toivottu Amerikka. Siellä heitä oli vastassa mm. Pekka Tauriainen.

Päivä jolloin ryhmä saapui Hancockiin oli lokakuun 10, 1884. Matkalle oli lähdetty elokuun 24. pnä. Ryhmään kuuluivat Ida Helena Tauriainen ja hänen lapset Sofia ja Hilda. Myöskin Briitta, Anna, Jobi, Jussi ja Lassi Inkala, ja Tiina Marjamaa ja Heikki Näyhä.

Ameriikka oli heille hyvä. Vanhuutensa päivinä Ida Helena kirjoitti sukulaisilleen Suomeen kun kyselivät hänen toimeentulosta, että hänen ei ole koskaan tarvinnut mennä nälissään yölevolle. Ida Helenalla on tänään noin 160 elossa olevaa jälkeläistä Amerikassa.

Inkalat joskus käyttivät nimeä Hiltunen. Tunsin yhden, joka käytti Rahikka-nimeä. Näyhän perhe myöhemmin käytti Nayh-nimeä, ja se oli Nayh joka tapasi Tauriaisen täällä öljytelakalla.

Tänään vierailee Alaskassa Nobel-palkinnon ansainnut kirjailija Alexander Solzhenitsyn. Alaskassa on paljon vanhaa venäläistä kulttuuria nähtävänä, erittäinkin ortodoksisen kirkon säilyttämänä. Valtion entinen nimi olikin "Russian America" vaan nimi muutettiin Alaskaksi kun meidän hallitus osti sen. Viime talvena luin kirjan "Gulag Archipelago" niinkuin myös vuonna 1965 ilmestyneen Hector Chevignyn "Russian America".

Täällä Kenai niemellä on venäläisten "vanhojen uskovaisten" oma kylä Nikolaevsk, joka on kumminkin vajaan kymmenen vuoden vanha asutus. "Old believers" ovat mainioita käsityön alalla. Tekevät kaunista venäläistä koruompelua. Rakentavat veneitä ja kalastavat ja kasvattavat pikku kasviksia. Olemme käyneet siellä, ja usein näemme heitä kauppalassa.

Terveisiä taasen Alaskasta koko lukijakunnalle ja hyviä voimisia toivomme kaikille.

Ystävyydellä,

—El

FRIDAY
June 6, 1975